

Bestuursvoorstellen voor bespreking op de Opleidingsraad van 7 maart 2026

Voorstel 1: Verplicht en keuze deel in opleiding/examen

Voorstel 2: Deelcertificaat verlengen tot afronding Verbetering opleiding

Voorstel 1 : Verplicht en keuze deel in opleiding/examen

De Opleiding tot molenaar omvat ten aanzien van de theorie een *verplicht deel* en een *keuze deel*. De praktischeisen blijven ongewijzigd.

Overwegingen:

1) uit de enquête onder actieve en onder afgehaakte leerling-molenaars uit 2021 blijkt, dat een aanzienlijk deel van hen de omvang van de theorie groot of té groot vindt. Daarnaast geven velen aan een deel van de lesstof voor hun (regionale) situatie niet relevant te vinden.

Door keuzes te kunnen maken voor een deel van de lesstof, wordt de omvang van de lesstof kleiner en kan de relevantie van regionale molenzaken toenemen.

2) in gesprekken van de CVO met de afdelingen eind 2023 gaven een aantal afdelingen aan, de opleiding en examinering méér te willen afstemmen op de regionale molensituatie.

3) de Examencommissie van De Hollandsche Molen geeft in de inleiding bij de exameneisen aan, bij het afnemen van examens rekening te houden met de regionale situatie van de kandidaat én de molens waarop deze zijn instructie heeft ontvangen.

Hoe hieraan invulling dient te worden gegeven wordt echter niet nader omschreven.

4) voldoende startbekwaamheid van geslaagde kandidaten om een onbelaste molen veilig en verantwoord te kunnen bedienen wordt hierdoor niet beperkt.

Zie schema op pagina 3.

5) Voor alle exameneisen geldt dat de kandidaat kennis heeft van (het bestaan van) alle onderdelen. De uitwerking in een theoretisch kader maakt duidelijk wat elke kandidaat moet weten van een betreffend onderdeel, of welke verdieping een kandidaat moet weten in geval van een keuzeonderdelen.

Wie maakt de keuzen met betrekking tot de keuze-onderwerpen?

Voorstel 1a.

Het afdelingsbestuur kiest, welke onderdelen in de eigen afdeling worden aangeboden en welke niet.

Dit geeft binnen een afdeling duidelijkheid aan alle instructeurs, de leerling-molenaars en de Examencommissie

of:

Voorstel 1b.

De kandidaat kiest, welke onderdelen hij /zij kiest en welke hij/zij laat vervallen.

Dit biedt de kandidaat méér ruimte om de opleiding af te stemmen op zijn/haar interesse en de eigen verwachte situatie na het examen.

(N.B. Om een efficiënte planning van de examens te kunnen maken, dient een kandidaat **óók** van de toegewezen *examenmolen* het type, de functie, het wieksysteem en het kruiwerk te kennen óók indien die niet overeenstemmen met zijn/haar persoonlijke of door de afdeling gemaakte keuzen)

Verplichte basis: <i>Alle praktische en theoretische lesstof, zoals die momenteel onder de exameneisen valt <u>minus</u> de niet-gekozen onderwerpen.</i>				
	Molentype + staand en gaand werk	Molenfunctie	Gevlucht/wiekverbetering	Kruiwerk
Verplicht:	Bovenkruier + kruibare kap		Oud-Hollands wieksysteem	Kruiwerken bovenkruier / buitenkruier
Verplichte keuze:*	Eén ander molentype - <i>voornaamste onderdelen van de constructie</i> - <i>gaande werk m.u.v. aandrijving werktuigen</i>	Twee molenfuncties, - <i>inrichting</i> - <i>werktuigen + aandrijving</i> - <i>globaal het maalproces</i>	wiekverbeteringen: - 1 aan windbordzijde - 1 aan hekwerkzijde	kruiwerk(en) die op het <i>gekozen</i> molentype voorkomen <i>binnenkruiwerk als regionale keuze</i>

* voor alle gemaakte keuzes gelden de vastgelegde exameneisen. Over niet-gekozen onderwerpen wordt niet geëxamineerd.

Voorstel 2: Verlengen van Deelcertificaat.

De termijn waarbinnen het Deelcertificaat Windmolenaar kan worden behaald wordt verlengd tot het moment dat de verbeterde opleiding wordt ingevoerd.

Overwegingen:

- 1) het aanbieden van deze minder omvangrijke opleiding voor het verkrijgen van een bevoegdheid om zelfstandig een onbelaste molen te kunnen bedienen is gedaan als tegemoetkoming aan leerling-molenaars, die vanwege de omvang van de bestaande opleiding geen examen kunnen /willen doen. In dit uitgangspunt is sinds het aantreden van de Commissie Verbetering Opleiding nog geen verandering gekomen.
- 2) verlenging van de termijn vraagt geen nieuwe activiteiten of gewijzigde werkwijze: de bestaande situatie kan tijdelijk worden voortgezet. Dit voorstel expliciteert wat eerder voor meer uitleg vatbaar is.
- 3) voor afdelingen die dit traject niet willen aanbieden aan hun leerling-molenaars heeft verlenging geen gevolgen.
- 4) verlenging beoogt **niet** het tijdelijke van deze maatregel te veranderen, zodra de opleidingsaanpassingen gereed zijn vervalt de mogelijkheid tot het halen van een deelcertificaat.